ધોરણ-11
વિષય : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

એકમ/પ્રકરણ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	પાઠ્યપુસ્તકના સ્વાધ્યાયમાં ઉમેરવાની બાબતો
1. નાવિક વળતો બોલ્યો	G1102, G1105, G1109, G1112, G1117, G1125, G1104, G1127	G1101, G1102, G1103, G1104 દરેક પ્રકરણોમાં સમાન રહેશે. અધ્યયન નિષ્પત્તિને અનુરૂપ સ્વાધ્યાય કાર્ય સુધારવાની જરૂર છે.
2. પોસ્ટ ઑફિસ	G1102, G1104, G1105, G1109, G1110, G1111, G1116, G1117, G1127	
3. એમ ઉગાર્યો ચંદ્રહાસ	G1102, G1105, G1104, G1109, G1110, G1112, G1125	
4. અમૃતા	G1102, G1104, G1116, G1127, G1105	
વ્યાકરણ અને લેખન (પ્રત્યયો)	G1106, G1124, G1126, G1120	
5. છપ્પા/ઉખાણાં	G1104, G1105, G1113, G1102	
6. સુંદરીની શોધ	G1104, G1105, G1116, G1113, G1102	
7. વનમાં ચાંદલિયો ઊગ્યો	G1102, G1104, G1123, G1115	
8. બૂરાઈના દ્વાર પરથી	G1102, G1104, G1107, G1113, G1116, G1127	
વ્યાકરણ અને લેખન (શબ્દ ભંડોળ)	G1106, G1124, G1126, G1109	
9. ચક્રવાક મિથુન	G1102, G1104, G1105, G1127	
10. જીભ	G1104, G1104, G1116, G1108, G1111	
11. સીમ અને ઘર	G1102, G1104, G1110, G1116	
12. પ્રસંગદીપ	G1102, G1104, G1113, G1127	
વ્યાકરણ અને લેખન (વાક્ય સજ્જતા)	G1106, G1124, G1126	
13. પરાજયની જીત	G1102, G1104, G1101, G1117, G1119, G1127	
14. વાત એક શાપની	G1102, G1104, G1105, G1110, G1127	
15. મારા કુળોનાં ઝાડવાં બે	G1102, G1104, G1103, G1105, G1113, G1127	

ધોરણ-11
વિષય : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

એકમ/પ્રકરણ	અધ્યયન નિષ્પતિ	પાઠ્યપુસ્તકના સ્વાધ્યાયમાં ઉમેરવાની બાબતો
16. તપસ્વી સારસ્વત	G1102, G1104, G1103, G1113, G1109	
વ્યાકરણ લેખન પરિચ્છેદન, સર્વનામ, સંયોજક, પ્રાસ	G1106, G1124, G1126	
17. ભજન કરે તે જીતે	G1102, G1104, G1105, G1109, G1127, G1116	
18. હુકમ, માલિક	G1102, G1103, G1104, G1116, G1117	
19. કાવ્યદ્વયી	G1102, G1104, G1105, G1110, G1127, G1103	
20. સ્ટેચ્યૂ રમવાની મઝા	G1102, G1104, G1105, G1127, G1110	
વ્યાકરણ/લેખન વિરામ ચિહ્નો, જોડાક્ષરો, જોડણી	G1106, G1124, G1126, G1120	
21. ભગવાનનો ભાગ	G1102, G1104, G1125, G1113, G1116 G1127	
22. જમાના પ્રમાણે	G1102, G1104, G1105, G1103, G1127, G1109	
23. સહી નથી	G1102, G1104, G1105, G1101	
24. રેફરન્સ બુક	G1102, G1104, G1105, G1108, G1122, G1119	
25. દુહા, મુક્તક, હાઈકુ	G1102, G1104, G1105, G1115, G1121	
26. બે દૃષ્ટાંત	G1102, G1104, G1105, G1127, G1122	
વ્યાકરણ/લેખન નિબંધ, અહેવાલ	G1106, G1124, G1126, G1105, G1103, G1101	

ધોરણ-12
વિષય : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

એકમ/પ્રકરણ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	પાઠ્યપુસ્તકના સ્વાધ્યાયમાં ઉમેરવાની બાબતો
1. અખિલ બ્રહ્માંડમાં	G1205, G1215, G1223, G1201	
2. ખીજડિયે ટેકરે	G1213, G1223, G1220, G1207	
3. દમયંતી સ્વયંવર	G1205, G1220	
4. સત્યાગ્રહ	G1205, G1218, G1220, G1225	
પદ્ય - ગદ્ય સાહિત્ય સ્વરૂપો	G1204, G1223	
5. રામબાણ	G1219, G1223	
6. ઊછીનું માગનારાઓ	G1203, G1211, G1219, G1227	G1201, G12202, G1203, G1204 બધાંજ પ્રકરણોમાં સમાન રહેશે. G1207, G1225 અધ્યયન નિષ્પત્તિને અનુરૂપ સ્વાધ્યાય કાર્ય સુધારવાની જરૂર છે.
7. શ્યામ રંગ સમીપે	G1223, G1224, G1210	
8. અમરનાથની યાત્રાએ	G1203, G1201, G1220	
શબ્દ વિષયક સજ્જતા ગુજરાતી બોલીઓ	G1228, G1220	
9. ભવના અબોલા	G1203, G1219	
10. યુધિષ્ઠિર યુદ્ધવિષાદ	G1203, G1207, G1220, G1223, G1224 G1204	
11. ઊર્મિલા	G1204, G1205, G1217, G1220	
12. સૌજન્યશીલ પ્રભાશંકર	G1219, G1222	
વાક્યરચના વિષયક સજ્જતા	G1209, G1207	
13. મા'ત્માના માણસ	G1220, G1212, G1225	
14. છેલ્લું દર્શન (આસ્વાદ)	G1205, G1211	
15. જુઓ	G1207, G1211, G1214	
16. સેલ્વી પંકજમ્	G1205, G1220	
લેખન - રૂઢિ વિષયક સજ્જતા	G1206, G1221	

ધોરણ-12
વિષય : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

એકમ/પ્રકરણ	અધ્યયન નિષ્પતિ	પાઠ્યપુસ્તકના સ્વાધ્યાયમાં ઉમેરવાની બાબતો
17. પથ્થર થરથર ધ્રૂજે	G1203, G1205, G1222	
18. આંસુભીનો ઊજાસ	G1203, G1216, G1220	
19. ઈશ્વર સર્વવ્યાપી	G1205, G1213	
20. બા એકલાં જીવે...	G1210, G1220	
શૈલી વિષયક સજ્જતા	G1205, G1207	
21. અનુરુદ્ધનો ગૃહત્યાગ	G1211, G1217, G1223	
22. ભાણી	G1220, G1225	
23. સમતા અને બંધુતા પથદર્શક	G1225, G1208	
24. શરત	G1205, G1219, G1220, G1216	
લેખન અને રચના સ્વરૂપો	G1202, G1209, G1206	

ધોરણ - 11/12 : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

અધ્યયન નિષ્પત્તિ

પ્રસ્તાવના :

ગુજરાતી ભાષા સાહિત્ય તેમજ સાંસ્કૃતિક રીતે સમૃદ્ધ છે. ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાની ખૂબ જ સારી પૃષ્ઠભૂમિ ધરાવે છે. પ્રાથમિક કક્ષાએ શ્રવણ-કથન-વાંચન- લેખન જેવાં કૌશલ્યો હસ્તગત કરીને માધ્યમિક કક્ષાએ તેમાં પ્રાવીણ્ય મેળવવાની સાથે વ્યાકરણનો પાયો મજબૂત કર્યો છે. જેથી ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ ભાષા તેમજ સાહિત્યનાં વિવિધ સ્વરૂપોથી જાણકાર બને તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.

ગુજરાતી ભાષા શબ્દભંડોળમાં સમૃદ્ધ છે જેથી આ કક્ષાએ અભ્યાસ કરનાર વિદ્યાર્થી પોતાની મૌખિક તેમજ લેખિત અભિવ્યક્તિમાં પ્રશિષ્ટ ભાષાનો પ્રયોગ કરવા સક્ષમ બને તેવા અનુભવો પૂરા પાડવાના થાય. અહીં નિર્દેશિત નિષ્પત્તિઓની સિદ્ધિ માટે પાઠ્યપુસ્તક એકમાત્ર સાધન નથી. વિદ્યાર્થીઓ શાળાના વિવિધ કાર્યક્રમો, પુસ્તકાલય, સામયિકો અને અન્ય સામગ્રીનો ભરપૂર ઉપયોગ કરે તે અપેક્ષિત છે.

- વર્ગખંડમાં પ્રવેશ કરતાં જ શિક્ષકનો એ ઉદ્દેશ્ય/હેતુ હોય છે કે અધ્યયન દરમિયાન એવી પ્રક્રિયા કે પદ્ધતિ અપનાવું જેમાં વિદ્યાર્થીનો સર્વાંગી વિકાસ થાય.
- વર્ગખંડ - શિક્ષકનો પ્રવેશ - શિક્ષકનો ઉદ્દેશ - પદ્ધતિ - વિદ્યાર્થીમાં જ્ઞાન/ભાવ/કૌશલ્યોનો વિકાસ.
- શિક્ષણકાર્ય દરમિયાન વિદ્યાર્થીમાં અપેક્ષિત વર્તન, પરિવર્તન થયું છે કે નહિ તેનું સતત મૂલ્યાંકન.
- વિદ્યાર્થીમાં પ્રાપ્ત થયેલી વિશિષ્ટ યોગ્યતા.
- અધ્યયન નિષ્પત્તિ શિક્ષકને પાઠ્યક્રમ માટે અસરકારક લેશન પ્લાન બનાવવામાં મદદરૂપ બને છે. જે દ્વારા શિક્ષક પોતાનો હેતુ / ઉદ્દેશ્ય / ધ્યેય સિદ્ધ કરી શકે છે. શિક્ષકને પોતાનું શિક્ષણકાર્ય કેટલા સ્તર સુધી લઈ જવાનું છે તેનું માપન થઈ શકે છે. સામે પક્ષે વિદ્યાર્થીને પણ પોતાની દમિત શક્તિઓને / કૌશલ્યોને બહાર લાવવાનો મોકો મળે છે. તે અસરકારક શિક્ષણ લઈ શકે છે. તે પોતાને મળેલા જ્ઞાનનો ઉપયોગ માનસિક શક્તિઓની ખીલવણી, સમજનો વિકાસ, ગુણોના વિકાસ માટે કરે છે.
- નિષ્પત્તિ એ કોઈપણ વસ્તુનું પરિણામ નીપજ છે. પ્રયોગ પછી શું પ્રાપ્ત થયું તેનું પ્રતિફલ છે.
- જીવન સાથેનું શિક્ષણ, સુસંગત શિક્ષણ, વ્યક્તિના જ્ઞાનાત્મક, ભાવાત્મક અને ક્રિયાત્મક વ્યક્તિત્વ પાસાઓના સમતોલ વિકાસનું લક્ષ્ય ધરાવતું શિક્ષણ એ અધ્યયન નિષ્પતિ છે.
- વિદ્યાર્થી, વાલી, વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ લીધા પછી રોજી આપનારા તથા સમગ્ર સમાજની અપેક્ષાઓ સંતોષવાની વિદ્યાર્થીની ક્ષમતામાં અભિવૃદ્ધિ કરતું શિક્ષણ આપવું તે અધ્યયન નિષ્પતિ છે.
- શિક્ષણ પ્રક્રિયામાં લાંબાગાળાનું આયોજન એ અધ્યયન નિષ્પત્તિનો પ્રાણ છે.

DTP-PC-1:\GSEB\2022\Adhyan_Nispati\Std-11,12_Gujarati_(FL)

ધોરણ-11 : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

સૂચિત શિક્ષણશાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા	ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ (Learning Outcomes)
વિદ્યાર્થીઓને વ્યક્તિગત જોડીમાં તેમજ સમૂહમાં આ મુજબની પ્રવૃત્તિઓ કરવા પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે. • માતૃભાષામાં સભાન બની માતૃભાષાનું મહત્ત્વ સમજે તેવું વાતાવરણ નિર્માણ કરવાની પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી. • દૃશ્ય-શ્રાવ્ય માધ્યમો અને આધુનિક ઈન્ફર્મેશન ટૅક્નોલોજીના માધ્યમથી વૈવિધ્યસભર (SMS, e-mail, audio, video) માહિતી આપી ફાયદા અને તેની મર્યાદાઓની જાણકારી મેળવવી. • સાહિત્ય અને સાહિત્યેતર સામગ્રીનું અર્થઘટન અને અર્થ ગ્રહણની અભિવ્યક્તિની તરાહો જેવી કે મૌખિક, લેખિત, દૃશ્ય-શ્રાવ્ય અને મૌન રજૂ કરાવવા. • અધ્યયન સામગ્રીની શાબ્દિક રજૂઆત અને તેનો ઉપયોગ કરાવવો. • વિચાર વિસ્તાર, આસ્વાદ અને સંક્ષેપ કરાવવો. • વિવિધ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા શબ્દ રમતો, કોયડાઓ, કોષ્ટક વગેરે તૈયાર કરાવવા. • ભાષા અને લેખનનો વ્યાવહારિક ઉપયોગ તેમજ તેનો હાર્દ અને ટૂંકસાર લખાવવો. • શૈક્ષણિક અભ્યાસ દ્વારા વ્યાવહારિક વ્યાકરણનો ઉપયોગ કરાવવો. • ઘટનાઓનું વર્ણન અને અહેવાલ, લેખિત, મૌખિક સ્વરૂપે તૈયાર કરાવવા. • ભાષા પરિવર્તનોની સમજ અને બદલાતાં અર્થઘટનોની સમજ મેળવવી. • શૈક્ષણિક માહિતીમાં તાર્કિક અને કાર્યકારણ સંબંધોની સમજ મેળવવી. • શૈક્ષણિ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા જીવનમૂલ્યોને આત્મસાત કરાવવાં. • સર્જનાત્મક અભિવ્યક્તિની વિવિધ તરાહ (કવિતા, વાર્તા, ટૂચકા વગેરે)ની સમજ આપવી.	G1101	જાહેર સામાજિક સંપર્કની વેબ (e-mail, sms) વગેરે દ્વારા વિવિધ સાહિત્યિક સામગ્રી મેળવે છે. તેમાં વપરાયેલી ભાષાને સમજે છે તેમજ પોતે જરૂર મુજબ વ્યવહારમાં ઉપયોગ કરે છે.
	G1102	સાહિત્ય અને સાહિત્યેતર સામગ્રીમાંથી પોતાની સમજ પ્રમાણે અનુમાન, અર્થઘટન, અર્થગ્રહણ વાંચી સમજી મૌખિક તેમજ લેખિત સ્વરૂપમાં રજૂ કરે છે.
	G1103	વિવિધ રીતોમાં અભિનય દ્વારા, નિબંધ, પત્રવ્યવહાર જેવી પ્રવૃત્તિઓમાં તેમજ કૃતિઓની સમીક્ષામાં પોતાના મૌલિક વિચારો, મંતવ્યો, તારણો રજૂ કરે છે.
	G1104	વિવિધ સાહિત્યસ્વરૂપોનું પાઠ્યપુસ્તક તેમજ સામયિકો અને પુસ્તકો દ્વારા અધ્યયન કરે છે. તેમજ તેમાં સમાવિષ્ટ વિચારોને તેમજ સાહિત્ય વિષયક વિશેષતાઓને પોતાના શબ્દોમાં રજૂ કરે છે.
	G1105	અભ્યાસેતર જીવન ચિંતન કણિકા, બોધદાયક વિચાર, ગદ્ય-પદ્ય વાંચે છે, પઠન કરે છે અને મૌલિક સમજ કેળવી અનુરૂપ લખાણનો વિસ્તાર કરશે.
	G1106	વિવિધ શબ્દ રમતો, શબ્દ કોયડાઓ, કોષ્ટક, શબ્દભેદ-અર્થભેદ વગેરે પ્રવૃત્તિઓ કરશે.
	G1107	ઉચ્ચાર શુદ્ધિ અને લેખન શુદ્ધિ દ્વારા મૌલિક અર્થઘટન કરી વ્યાવહારિક ઉપયોગ કરશે.
	G1108	ઔપચારિક અને અનૌપચારિક લેખનનો હાર્દ સાર સમજી ઉપયોગ કરશે.
	G1109	અભ્યાસમાં આવતા સમાનાર્થી, વિરૂદ્ધ અર્થ દર્શાવતા શબ્દો, જોડણીભેદથી થતા અર્થભેદ વગેરે જાણી શકે છે. ઓળખીને વ્યવહારમાં ઉપયોગ કરશે.
	G1110	પોતે અનુભવેલી, જોયેલી, જાણેલી કે કલ્પના કરેલી ઘટનાઓ બાબતનું સંક્ષિપ્ત વર્ણન કરી શકે છે, લખી શકે છે અને તેને અહેવાલનું સ્વરૂપ આપી શકે છે.

ધોરણ-11 : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

સૂચિત શિક્ષણશાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા	ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ (Learning Outcomes)
• હસ્તલિખિત અંક અને વિચારપોથી તૈયાર કરાવવાં. • વિવિધ સાહિત્યિક સંસ્થાઓ અને તેની પ્રવૃત્તિઓ-કામગીરીનો પરિચય આપવો. • ઈ-કૉમ્યૂનિકેશનનો ઉપયોગ કરી શોર્ટ ફિલ્મ તૈયાર કરાવવી. • અન્ય ભાષાની સાહિત્યકૃતિઓનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરાવવો. • સાહિત્યનું વિવેચન, વિશ્લેષણ, પરામર્શન, સમીક્ષા અને સાર લખાવવો. • ભાષા સાહિત્યમાં જોડાક્ષરો, દ્વિરુક્ત શબ્દપ્રયોગો અને તેનો ઉપયોગ કરાવવો. • ભીંતપત્રો, નોટિસબોર્ડ, ચોપાનિયાં, જાહેરખબર, સ્લોગન, સૂત્રો તૈયાર કરાવવાં. • વિવિધ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા પ્રોજેક્ટ, ચાર્ટ વગેરે તૈયાર કરાવવા. • વિવિધ ઉજવણીઓ (ઉત્સવો, પર્વો, વિશેષ દિન વગેરે)માં સહભાગી કરવા. • વ્યાવહારિક વ્યાકરણનો (રૂઢિપ્રયોગ, કહેવત, વિરામ ચિહ્નો, સંયોજકો, સર્વનામ વગેરે)નો ઉપયોગ કરાવવો. • શૈક્ષણિક માહિતીને કાર્યકારણ સંબંધથી જોડી તર્કયુક્ત રીતે રજૂ કરાવવી. • શૈક્ષણિક અભ્યાસ દ્વારા શબ્દકોશનો ઉપયોગ કરાવવો. • શૈક્ષણિક અભ્યાસ દ્વારા સ્વાવલંબી, આત્મનિર્ભર બનાવવા તથા અસરકારક માનવ સંબંધો અને જીવનમૂલ્યોનું પ્રગટીકરણ કરાવવું.	G1111	ભાષા વિષયક શૈલી અને થતાં પરિવર્તનોથી બદલાતાં અર્થઘટનો સમજે છે અને ઉપયોગ કરે છે.
	G1112	કોઈપણ પ્રકારની મળેલ માહિતીને કાર્યકારણ સંબંધથી જોડી તર્કયુક્ત રીતે વિચારો રજૂ કરે છે.
	G1113	સહભાગીદારી પ્રવૃત્તિઓથી વર્તન વ્યવહારમાં જીવનમૂલ્યોને આત્મસાત કરે છે તેમજ વ્યાવહારિક ઉપયોગ કરી પ્રકટીકરણ કરે છે.
	G1114	સર્જનાત્મક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા ગદ્ય-પદ્યનું મૌલિક સર્જન રજૂ કરી તેમાં પોતાનો દૃષ્ટિકોણ રજૂ કરે છે.
	G1115	હસ્તલિખિત અંક તથા સુવિચારો માટે વિચારપોથી તૈયાર કરે છે.
	G1116	સાહિત્યિક સંસ્થાઓ, સામયિકો, એવોર્ડ વગેરે કામગીરી જાણે છે અને સમજે છે.
	G1117	ઈ-કૉમ્યૂનિકેશન દ્વારા ચિત્ર સંયોજન કરી શોર્ટ ફિલ્મ, પ્રસંગ, નાટ્ય ખંડ, સંવાદ વગેરેની રજૂઆત માટેની સ્ક્રિપ્ટ (રૂપરેખા) તૈયાર કરે છે.
	G1118	અન્ય ભાષાઓની સાહિત્યકૃતિઓ મેળવી તુલનાત્મક અભિગમ કેળવી શકે છે.
	G1119	જ્ઞાત અને અજ્ઞાત બાબતોનું વિવેચન, વિશ્લેષણ અને પરામર્શન કરી પુસ્તક સમીક્ષા અને સાર લખી શકે છે તેમજ આત્મસાત કરી સંવેદના અનુભવી મૌખિક કે લેખિત સ્વરૂપમાં ભાવ પ્રગટીકરણ કરે છે.
	G1120	ભાષા સાહિત્યમાં જોડાક્ષરો અને દ્વિરુક્ત શબ્દ પ્રયોગોનું મહત્ત્વ સમજી શકે છે અને તેનો વ્યાવહારિક ઉપયોગ કરે છે.
	G1121	ભીંતપત્રો, નોટિસબોર્ડ, ચોપાનિયાં, જાહેરખબર, સ્લોગન, સૂત્રો તૈયાર કરે છે અને વ્યવહારુ ઉપયોગ કરે છે.
	G1122	વિવિધ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ અંતર્ગત પ્રૉજેક્ટ, ચાર્ટ વગેરે તૈયાર કરે છે.
	G1123	જાહેર જીવનમાં સામાજિક સંદર્ભે મેળા, ઉત્સવો, પર્વો અને વિશેષ દિનની ઉજવણીમાં સહભાગી થાય છે.

ધોરણ-11 : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

સૂચિત શિક્ષણશાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા	ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ (Learning Outcomes)
	G1124	વ્યાવહારિક વ્યાકરણ (રૂઢિપ્રયોગ, કહેવત, વિરામ ચિહ્નો, સંયોજકો, સર્વનામ વગેરે)નો ઉચિત ઉપયોગ કરે છે.
	G1125	વાંચેલી, સેંભળેલી માહિતીને કાર્યકારણ સંબંધથી જોડી 'શું છે ?', 'કેમ ?', 'અરે!', 'ઓહો !' જેવા પ્રશ્નો અને આશ્ચર્ય વ્યકત કરી તર્કયુક્ત દલીલબાજી શીખે છે અને સમજપૂર્વક ઉપયોગ કરે છે.
	G1126	આશરે ૮૦૦૦ હજાર જેટલા શબ્દો જાણે છે, સમજે છે અને શબ્દકોશનો ઉપયોગ કરે છે.
	G1127	વિવિધ સાહિત્ય કૃતિઓ, જાહેર માધ્યમો તેમજ વિચારોની આપ-લે દ્વારા માનવીય સંબંધોમાં હકારાત્મક અભિગમ, વિવેક, રાષ્ટ્રીયતા, સંવેદના, સમાનુભૂતિ રાષ્ટ્રીય એકતા જેવા વ્યક્તિગત સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય મૂલ્યો જીવનમાં ઉતારે છે.

DTP-PC-1:\GSEB\2022\Adhyan_Nispati\Std-11,12_Gujarati_(FL)

ધોરણ-12 : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

સૂચિત શિક્ષણશાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા	ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ (Learning Outcomes)
વિદ્યાર્થીઓને વ્યક્તિગત જોડીમાં તેમજ સમૂહમાં આ મુજબની પ્રવૃત્તિઓ કરવા પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે. ● માતૃભાષામાં સભાન બની માતૃભાષાનું મહત્ત્વ સમજે તેવું વાતાવરણ નિર્માણ કરવાની પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી. ● દશ્ય-શ્રાવ્ય માધ્યમો અને આધુનિક ઈન્ફર્મેશન ટૅક્નોલોજીના માધ્યમથી વૈવિધ્યસભર (SMS, e-mail audio, video) માહિતી આપી ફાયદા અને તેની મર્યાદાઓની જાણકારી મેળવવા. ● સાહિત્ય અને સાહિત્યેતર સામગ્રીનું અર્થઘટન અને અર્થગ્રહણની અભિવ્યક્તિની તરાહો જેવી કે મૌખિક, લેખિત, દશ્ય-શ્રાવ્ય અને મૌન રજૂ કરાવવા. ● અધ્યયન સામગ્રીની શાબ્દિક રજૂઆત કરે તેવો પ્રયત્ન કરાવવો. ● વિચારવિસ્તાર, આસ્વાદ, અરજીલેખન, સંક્ષેપ, વાદાત્મક, ભાવાત્મક ગદ્ય કરાવવા. ● વિવિધ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા શબ્દ રમતો, કોયડાઓ, કોષ્ટક વગેરે તૈયાર કરાવવા. ● ભાષા અને લેખનનો વ્યાવહારિક ઉપયોગ તેમજ તેનો હાર્દ અને ટૂંકસાર લખાવવો. ● શૈક્ષણિક અભ્યાસ દ્વારા વ્યાવહારિક વ્યાકરણનો ઉપયોગ કરાવવો. ● સમસ્યાઓનું વર્ણન અને તેની લેખિત, મૌખિક માહિતી તૈયાર કરાવવી. ● ભાષા પરિવર્તનોની સમજ અને બદલાતાં અર્થઘટનોથી સમજ આપવી. ● શૈક્ષણિક માહિતીમાં તાર્કિક અને કાર્યકારણ સંબંધોની સમજ મેળવવી. (વિચારવિકાસ ક્રમ) ● શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા જીવનમૂલ્યોને આત્મસાત કરાવવાં.	G1201	જાહેર સામાજિક સંપર્કની વેબ (e-mail, sms) વગેરે દ્વારા વિવિધ સાહિત્યિક સામગ્રી મેળવે છે. તેમાં વપરાયેલી ભાષાને સમજે છે તેમજ પોતે જરૂર મુજબ વ્યવહારમાં ઉપયોગ કરે છે.
	G1202	સાહિત્ય અને સાહિત્યેતર સામગ્રીમાંથી પોતાની સમજ પ્રમાણે અનુમાન, અર્થઘટન, અર્થગ્રહણ વાંચી સમજી મૌખિક તેમજ લેખિત સ્વરૂપમાં રજૂ કરે છે.
	G1203	વિવિધ રીતોમાં અભિનય દ્વારા નિબંધ, પત્રવ્યવહાર જેવી પ્રવૃત્તિઓમાં તેમજ કૃતિઓની સમીક્ષામાં પોતાના મૌલિક વિચારો, મંતવ્યો, અભિપ્રાયો, તારણો રજૂ કરે છે.
	G1204	વિવિધ સાહિત્યસ્વરૂપોનું પાઠ્યપુસ્તક તેમજ સામયિકો અને પુસ્તકો દ્વારા અધ્યયન કરે છે. તેમજ તેમાં સમાવિષ્ટ વિચારોને અને સાહિત્ય વિષયક વિશેષતાઓને પોતાના શબ્દોમાં રજૂ કરે છે.
	G1205	અભ્યાસેતર જીવન ચિંતન કણિકા, બોધદાયક વિચાર ગદ્ય-પદ્ય વાંચે છે-પઠન કરે છે. અરજી, વાદાત્મક અને ભાવાત્મક ગદ્યની સમજ કેળવી અનુરૂપ લખાણ તૈયાર કરશે.
	G1206	વિવિધ શબ્દ રમતો, શબ્દ કોયડાઓ, કોષ્ટક, શબ્દભેદ-અર્થભેદ વગેરે પ્રવૃત્તિઓ કરશે.
	G1207	ઉચ્ચાર શુદ્ધિ અને લેખન શુદ્ધિ દ્વારા મૌલિક અર્થઘટન કરી વ્યવહારિક ઉપયોગ કરશે.
	G1208	ઔપચારિક અને અનૌપચારિક લેખનનો હાર્દ સમજી લેખન કાર્ય કરશે.
	G1209	અભ્યાસમાં આવતા સમાનાર્થી, વિરૂદ્ધ અર્થ દર્શાવતા શબ્દો, જોડણીભેદથી થતા અર્થભેદો તેને જાણી શકે છે. ઓળખીને વ્યવહારમાં ઉપયોગ કરશે.
	G1210	પોતે અનુભવેલી, જોયેલી, જાણેલી કે કલ્પના કરેલી ઘટનાઓ, બાબતોનું સંક્ષિપ્ત વર્ણન કરી શકે છે, લખી શકે છે અને તેને ગદ્ય, પદ્યનું સ્વરૂપ આપી શકે છે.
	G1211	ભાષા વિષયક શૈલી અને થતાં પરિવર્તનોથી

ધોરણ-12 : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

સૂચિત શિક્ષણશાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા	ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ (Learning Outcomes)
● સર્જનાત્મક અભિવ્યક્તિની વિવિધ તરાહ કવિતા, વાર્તા, ટૂચકા વગેરે)ની સમજ આપવી.		બદલાતાં અર્થઘટનો સમજે છે અને ઉપયોગ કરે છે.
● હસ્તલિખિત અંક અને વિચારપોથી તૈયાર કરાવવી.	G1212	કોઈપણ પ્રકારની મળેલ માહિતીને કાર્યકારણ સંબંધથી જોડી તર્કયુક્ત રીતે વિચારોની વિચાર-વિકાસ ક્રમમાં રજૂ કરે છે.
● વિવિધ સાહિત્યિક સંસ્થાઓ અને તેની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓની કામગીરીનો પરિચય આપવો.	G1213	સહભાગીદારી પ્રવૃત્તિઓથી વર્તન વ્યવહારમાં જીવન-મૂલ્યને આત્મસાત કરે છે તેમજ વ્યાવહારિક ઉપયોગ કરી પ્રકટીકરણ કરે છે.
● ઈ-કૉમ્યૂનિકેશનનો ઉપયોગ કરી શોર્ટ ફિલ્મ, નાટ્ય ખંડ, સંવાદની સ્ક્રિપ્ટ તૈયાર કરાવવી.	G1214	સર્જનાત્મક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા ગદ્ય-પદ્યનું સર્જન રજૂ કરી તેમાં પોતાનો દૃષ્ટિકોણ રજૂ કરે છે.
● અન્ય ભાષાની સાહિત્ય કૃતિઓનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરાવવો.	G1215	હસ્તલિખિત અંક તથા સુવિચારો માટે વિચારપોથી તૈયાર કરે છે.
● સાહિત્યનું વિવેચન, વિશ્લેષણ, પરામર્શન, સમીક્ષા અને સાર તૈયાર કરાવવો.	G1216	સાહિત્યિક સંસ્થાઓ, સામાયિકો, ઍવોર્ડ વગેરે કામગીરી જાણે છે - સમજે છે.
● શૈક્ષણિક અભ્યાસ દ્વારા અસરકારક માનવ સંબંધો અને જીવન મૂલ્યોનું પ્રગટીકરણ થાય તેવા પ્રયત્નો કરાવવા.	G1217	ઈ-ક્મ્યૂનિકેશન દ્વારા ચિત્ર સંયોજન કરી શોર્ટ ફિલ્મ, પ્રસંગ, નાટ્ય ખંડ, સંવાદ વગેરેની રજૂઆત માટેની સ્ક્રિષ્ટ (રૂપરેખા) તૈયાર કરે છે.
● ભાષા સાહિત્યમાં જોડાક્ષરો, દ્વિરુક્ત શબ્દ પ્રયોગો અને તેનો ઉપયોગ કરાવવો.	G1218	અન્ય ભાષાઓની સાહિત્યકૃતિઓ મેળવી તુલનાત્મક અભિગમ કેળવી શકે છે.
● ભીંતપત્રો, નોટિસબોર્ડ, ચોપાનિયાં, જાહેરખબર, સ્લોગન, સૂત્રો તૈયાર કરાવવાં.	G1219	જ્ઞાત અને અજ્ઞાત બાબતોનું વિવેચન, વિશ્લેષણ અને પરામર્શ કરી પુસ્તક સમીક્ષા અને સાર લખી શકે છે તેમજ આત્મસાત કરી સંવેદના અનુભવી મૌખિક કે લેખિત સ્વરૂપમાં ભાવ પ્રગટીકરણ કરે છે.
● વિવિધ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા પ્રોજેક્ટ, ચાર્ટ વગેરે તૈયાર કરાવવા.	G1220	વિવિધ સાહિત્ય કૃતિઓ, જાહેર માધ્યમો તેમજ વિચારોની આપ-લે દ્વારા માનવીય સંબંધોમાં હકારાત્મક અભિગમ, વિવેક, રાષ્ટ્રીયતા, સંવેદના, સમાનુભૂતિ, રાષ્ટ્રીય એકતા જેવા વ્યક્તિગત, સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય મૂલ્યો જીવનમાં ઉતારે છે.
● વિવિધ ઉજવણીઓ (ઉત્સવો, પર્વો, વિશેષ દિન વગેરે)માં સહભાગી કરવા.	G1221	ભાષા સાહિત્યમાં જોડાક્ષરો અને દ્વિરુક્ત શબ્દ પ્રયોગોનું મહત્ત્વ સમજી શકે છે અને તેનો વ્યાવહારિક ઉપયોગ કરી શકે છે.
● શૈક્ષણિક અભ્યાસથી સ્વાવલંબી, આત્મનિર્ભર અને સ્વયંસેવક બનાવવા.	G1222	ભીંતપત્રો, નોટિસબોર્ડ, ચોપાનિયાં, જાહેરખબર, સ્લોગન, સૂત્રો તૈયાર કરી શકે છે અને વ્યવહારુ ઉપયોગ કરે છે.
● વ્યાવહારિક વ્યાકરણનો (રૂઢિપ્રયોગ, કહેવત, વિરામ ચિહ્નો, સંયોજકો, સર્વનામ, પ્રત્યયો અને પદક્રમ, વાક્ય પ્રકારો) ઉપયોગ કરાવવો.		
● શૈક્ષણિક માહિતીને કાર્યકારણ સંબંધથી જોડતાં અને તર્કયુક્ત રીતે રજૂ કરતાં શીખવવો.		
● શૈક્ષણિક અભ્યાસ દ્વારા શબ્દકોશનો ઉપયોગ કરાવવો.		

ધોરણ-12 : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

સૂચિત શિક્ષણશાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા	ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ (Learning Outcomes)
	G1223	વિવિધ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ અંતર્ગત પ્રૉજેક્ટ, ચાર્ટ વગેરે તૈયાર કરે છે.
	G1224	જાહેર જીવનમાં સામાજિક સંદર્ભે મેળા, ઉત્સવો, પર્વો અને વિશેષ દિનની ઉજવણીમાં સહભાગી થાય છે.
	G1225	શૈક્ષણિક અભ્યાસથી દૃષ્ટિકોણ કેળવી સેવા કરવાનો પ્રયત્ન કરશે.
	G1226	વ્યાવહારિક વ્યાકરણનો ઉચિત ઉપયોગ કરે છે. જેવા કે (રૂઢિપ્રયોગ, કહેવત, વિરામ ચિહ્નો, પ્રત્યયો, સંયોજકો વગેરે)
	G1227	વાંચેલી, સાંભળેલી માહિતીને કાર્યકારણ સંબંધથી જોડશે. શું છે ?, કેમ ?, અરે! ઓહો ! જેવા પ્રશ્નો અને આશ્ચર્ય વ્યક્ત કરી તર્કયુક્ત દલીલબાજી શીખે છે અને ઉપયોગ કરે છે.
	G1228	આશરે 9000 (નવ હજાર જેટલા શબ્દો જાણે છે, સમજે છે અને શબ્દકોશનો ઉપયોગ કરે છે.)